

پرانماز شب و چراقرآن ...

مقام معظم رهبری :

(الحمد لله) واقعیت دیگری که از آن نباید غفلت کرد، انگیزه‌های دینی در نسل امروز انقلاب است. نماز خوان است، به نماز اهمیت میدهد، نماز شب میخواند، نافله میخواند، در مراسم مهم دینی شرکت میکند، پای انقلاب می‌ایستد، شعارهای از دل برآمده میدهد؛ اینها چیزهای مهمی است. نسل امروز انقلاب، به نظر ما یکی از افتخارات بزرگ است. این یک واقعیتی است، باید این را دید . ۹۲/۱۲/۱۵

فیش جوان مومن
انقلابی

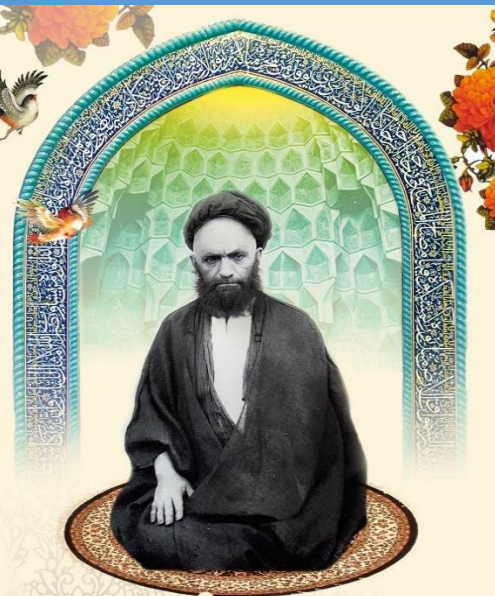
چند نکته : شروع ساده ی نماز شب با خواندن دو رکعت از نماز شب قبل از خواب و اگر بیدار شدیم ادامه ی آن قبل از نماز صبح . حتی شاید انسان نیمه ی شب فوت کند پس نماز شب را از دست نداده است و مسافر نماز شب را قبل از سفر بخواند ...

علامه طباطبایی (ره) می‌فرمود:

روزی در نجف کنار در مدرسه ای ایستاده بودم که مرحوم «آیت الله سید علی قاضی (ره)» از آنجا عبور می کردند، چون به من رسیدند دست خود را روی شانه ام گذاشته و گفتند:

دنیا می خواهی نماز شب بخوان
آخرت می خواهی نماز شب بخوان

نکته‌های ناب اخلاقی، ص 31

- چند نکته : عارف ربّانی مرحوم ملا حسینقلی همدانی می فرمود: کسانی که در مقامات دینی به جایی رسیده اند ، همه از شب خیز ها بوده اند ، غیر از آنها دیده نشده است . (شب مردان خدا ص ۳۹)

- مقام معظم رهبری : نماز شب بخوانید و آن هم نماز شب با توجه ؛ نماز شبی که می فهمید چه میکنید ، نه نمازی که در آن توجه نباشد. نماز شب باید با توجه و عنایت باشد. اثر نماز شب در شما که جوان هستید ، بسیار زیادتر از نماز شبی است که من میخوانم ، این اثرات را حفظ کنید و چیزهایی را که برای هدف و تکاملتان لازم است فرا بگیرید و ایام را از دست ندهید که این ایام و این فرصت ها قابل بازگشت نیست. (سجّاده ی عشق ، در فضیلت نماز شب ، ص ۹ در س اخلاق معظم له ص ۴۷)

- یک رکعت :

رسول خدا فرمود : بر شما باد به خواندن نماز شب اگر چه یک رکعت باشد . (کنزالاعمال ج ۷ ص ۷۸۶ ش ۲۱۴۰۸)

- نقش نافله :

امام باقر علیه السلام فرمود : نماز بنده در درگاه الهی پذیرفته نمی شود مگر آنکه چه را که رو به درگاه او کرده ، با حضور قلب خوانده باشد. مردی با شنیدن این سخن عرض کرد : با این حال ، ما هلاک شدیم ، امام باقر علیه السلام فرمود : خیر زیرا خداوند با نمازهای نافله ، نمازهای واجب شما را کامل می کند . وسایل الشیعه ج ۳ ص ۷۳

هشدار! (البته بنا به مراتب مختلف ایمان است ، اهمیت بحث را می رساند .)

امام صادق علیه السلام : کسی که نماز شب را ترک کند از شیعیان ما نیست. بحارالانوار، ج ۸۷، ص ۱۶۲ و اسرار الصلوٰة میرزا جواد آقا ملکی تبریزی ص ۲۶۹

- شخصی به آیت الله بهجت گفت : ذکر ی بگوئید تا من برای نماز شب بیدار شوم. آیت الله بهجت : فرمودند : شب زودتر بخواب.

نماز شب در آیات قرآن

نماز شب تنها مستحبی است که بر پیامبر واجب شده است و این وجوب بنابر آیات سوره ی مزمل (یا سوره ی مدثر) می باشد . ابتدا ترجمه آیات اولیه ی سوره ی مزمل را با هم می بینیم و بعد شرحی مختصر از علامه طباطبایی در مورد آیات وجوب نماز شب می آوریم.

چرا نماز شب : یا ایها المزمل : (ترجمه ی آیت الله مکارم شیرازی)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَزْمَلُ ۱

قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ۲

نُصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ۳

أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ۴

إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ۵

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا ۶

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۷

بنام خداوند بخشنده مهربان

۱ ای جامه به خود پیچیده!

شب را، جز کمی، به پا خیز. ۲

نیمی از شب را، یا کمی از آن کم کن، ۳

یا بر نصف آن بیفزا، وقرآن را با تامل و دقت

بخوان. ۴

چرا که ما بزودی سخنی سنگین به تو القا خواهیم

کرد. ۵

به یقین نماز و عبادت شبانه گامی استوارتر و

گفتاری پایدارتر است. ۶

زیرا تو در روز تلاش مستمر و طولانی خواهی

داشت (و عبادت شبانه به تو نیرو می بخشد). ۷

نماز شب در توضیح آیات اولیه ی سوره ی مزمل ، علامه طباطبایی

ای جامه ی به خود پیچیده!

از سیاق آیات این سوره – و سوره ی مدثر – استفاده می شود که پیامبر صلی الله علیه و آله در

دعوتش ، با استهزا و اذیت مشرکان مواجه شد . پس به خاطر اینکه در این وظیفه ی الهی با

چنین مشکلی برخورد کرده ، غمگین شد و برای این اندوه ، جامه ای به خود پیچید و به

استراحت پرداخت . پس به پیامبر خطاب شد که « ای جامه به خود پیچیده » و سپس به شب

زنده داری و نماز و صبر در برابر آنچه کافران می گویند ، فرمان داده شد ؛ چنان که در آیه ی

۲۵۳ بقره نیز آمده است : « از صبر و نماز کمک بگیرد . » پس پیامبر مأمور شد در مقابل آن

سختی ها و مشکلات تلخ ، از نماز و صبر یاری جوید و بدین وسیله مقاومت کند؛ نه با جامه به

خود پیچیدن و خواب و استراحت. (المیزان ، ج ۲۰ ، ص ۶۶)

نظر شهید بهشتی درباره
ی امام خمینی

اگر تو می بینی که امام اینک در برخورد با این حوادث بزرگ اجتماعی و یا چهره ها و جمع ها این اندازه از خود ظرفیت نشان می دهند باید بدانی که این نتیجه خودسازی ها و تلاش ها در میدان جهاد اکبر است و اینطور نیست که به سادگی بدست آمده باشد. پیدا کردن این خصوصیات برای همه ممکن است اما به شرط آنکه همت و تحمل رنج خودسازی را داشته باشند.

نماز شب حضرت امام

خمینی

نماز شب:

حضرت امام مدت پنجاه سال نماز شب خود را ترک نکردند، در بیماری، در صحت، در زندان، در خلاصی، در تبعید، حتی بر روی تخت بیمارستان قلب هم نماز شب می خواند و همچنین شبی که از پاریس به سوی تهران می آمدند، تمام افراد در هواپیما خوابیده بودند و امام تنها در طبقه بالای هواپیما نماز شب می خواندند، زیرا این برنامه همیشگی ایشان بود و امام حاضر نبود تحت هیچ شرایطی حتی در سخت ترین مواقع برنامه ریزی خود را به هم بزنند.

➤ حجه الاسلام انصاری کرمانی، سر گذشتهای ویژه از زندگی

امام خمینی، ج ۲، ص ۵۱

نماز شب در احادیث

- نماز شب در بیان حضرت آیت الله جوادی آملی

حضرت آیت الله جوادی آملی در شرح روایتی از امام حسن عسکری به راههای وصول به حق از نگاه آن حضرت پرداختند.

- نماز شب

انّ الوصول الی الله عزوجل سفر لا یدرک الا بامتطاء اللیل

وصول به خداوند عزوجل سفری است که جز با عبادت در شب حاصل نگردد . مسند الامام
العسکری، ص ۲۹۰

فضیلت نماز شب

- الإمام الصادق عليه السلام : قال رسول الله صلى الله عليه و آله - في وصيته لعلي عليه السلام
- : عليك بصلاة الليل يُكرِّرها أربعاً . میزان الحکمه ج ۶ باب نماز شب
الامام الصادق عليه السلام : پیامبر خدا صلى الله عليه و آله - در سفارش به علی عليه السلام -
فرمود : بر تو باد نماز شب . حضرت این جمله را چهار بار تکرار فرمود .

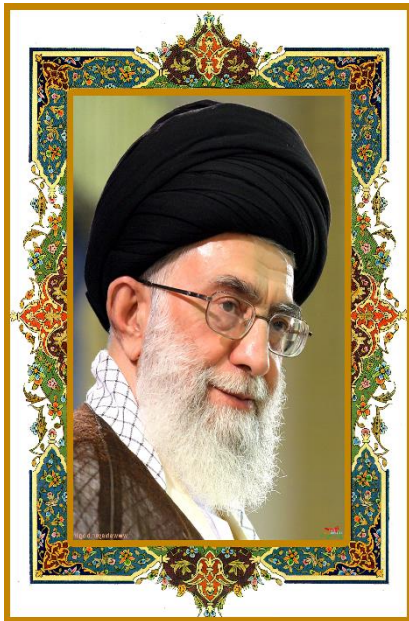
- الإمام الرضا عليه السلام - لما سُئِلَ عن التَّسْبِيحِ في قولهِ تعالى « : و سَبَّحَهُ لَيْلاً طَوِيلاً » - :
صلاة الليل . میزان الحکمه ج ۶ باب نماز شب
امام رضا عليه السلام - در پاسخ به پرسش از تسبیح در آیه «و در بخشی بلند از شب او را به
پاکی بستای» - فرمود : منظور نماز شب است .

- بالیدن خدا به کسی که در دل شب نماز می خواند :

رسولُ اللهِ صلى الله عليه و آله : إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا تَخَلَّى بِسَيِّدِهِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ وَ نَاجَاهُ، أَثَبَّتَ
اللهُ النُّورَ فِي قَلْبِهِ ... ثُمَّ يَقُولُ جَلَّ جَلَالُهُ لِمَلَائِكَتِهِ : يَا مَلَائِكَتِي ، أَنْظِرُوا إِلَى عَبْدِي ، فَقَدْ تَخَلَّى
بِي فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ وَ الْبَطَّالُونَ لَاهُونَ، وَ الْغَافِلُونَ نِيَامٌ ، أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ .

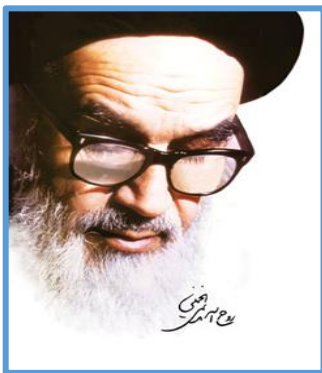
پیامبر خدا صلى الله عليه و آله : هرگاه بنده در دل شب تار با سرور خود خلوت کند و با او به
راز و نیاز پردازد ، خداوند دلش را نورانی گرداند ... سپس به فرشتگانش گوید : «ای فرشتگان
من! به بنده ام بنگرید که در دل شب تار که هرزه درایان به لهو سرگرمند و غافلان خفته اند ، با
من خلوت کرده است . گواه باشید که من او را آمرزیدم . » میزان الحکمه ج ۶ باب نماز شب

نماز شب حضرت امام
خامنه ای

سردار مصطفی متولیان ، مسئولیت حفاظت از رهبری : (سال ۷۰ تا ۷۵)

نماز شب در منزل آقا به عنوان یک مسأله ی عادی بود . آقا و خانواده شان حالت تبلیغی داشتند و براحتی می فرمودند بروید نماز شب بخوانید . یک نمونه ی جالب این است که گاهی تابستان ها پیش می آمد که حدود دو ساعت و نیم پیش از اذان صبح ، آقا تشریف می بردند کوه . در راه به من و یکی از دوستان می فرمودند ، همین طور که راه می روید می توانید نماز شب بخوانید و در حال راه رفتن شروع کنید نماز شب بخوانید . نه تنها آقا حتی فرزندان ایشان هم مقید بودند که نماز شب بخوانند . بنابراین کسی که مدت کوتاهی با ایشان زندگی میکرد . اولین ویژگی که کسب می کرد این بود که نماز شب را برای خودش حل شده می دانست و معمولاً آقا یک و ساعت نیم پیش از اذان صبح بیدار می شدند و عبادت را شروع می کردند تا نماز صبح ...

امام هر شب در حالی بودند که نماز شب می خواندند و حتی در هواپیماکه از پاریس به سوی تهران به پرواز درآمد پس از سه ساعت پرواز امام از جای برخوردار شدند و برای خواندن نماز شب به قسمت بالا رفتند . (سرگذشت های ویژه ج ۳ ص ۲۹ و ص ۸۵)

نماز شبش را می خواند تا صبح بیدار بود . برای نماز صبح همه را بیدار می کرد. هر جا که بود سعی می کرد نماز صبح را به جماعت بخواند. بچه ها را جمع می کرد . بعد از نماز ورزششان می داد و بعد می رفت سراغ کارها ، تازه اول کارش بود.

خاطره ای از شهید مصطفی رسانی پور:

بلند شده بود نماز شب بخواند .از بین بچه ها که رد می شد. پایش را به پای یکی کوبید. بعد همان طور که میرفت ، گفت
آخ ! ببخشید . ریا شد.

خانم شهید شهریار شریانی نقل می کند :

یک شب نیمه شب از خواب بلند شدم دیدم نیستش .
بعد که دنبالش گشتم دیدم دارد نماز شب می خواند.

توصیه های برای بیدار شدن برای نماز شب :

- در احکام نماز شب هست که : جوانی که می ترسد خواب بماند و نماز شب از او فوت شود
می تواند نماز شب را پیش از نیمه شب شرعی بخواند.

- قضای نماز شب را نیز فضیلت بسیار است، چنانکه از امام صادق (ع) روایت است که شخصی به آن حضرت عرض کرد: فدایت شوم چه بسا اتفاق می افتد که یک، دو، یا سه ماه نماز شب از من فوت می شود و من آن را به روز قضا می کنم. آیا این کار جایز است؟ فرمودند: به خدا قسم این کار مایه روشنی چشم تو است. و آن جمله را سه بار تکرار کرد.

- رسول خدا (ص) فرمودند: خدای تعالی به بنده‌ای که قضای نماز شب را بجای می آورد مباحثات می کند و می فرماید: ای فرشتگان، این بنده چیزی را که به او واجب نکرده‌ام قضا می کند. گواه باشید که من او را آمرزیدم .

نماز شب در بیانات رهبر انقلاب :

- لزوم توجه به نماز شب و عبادت در پاسداران اسلام

- شما (پاسداران) در جای حساسی هستید. با قرآن باید آشنا بشوید. با

الهامات و اشاره‌های قرآن هم باید آشنا بشوید. با معارف پیچیده‌ی اسلامی - نه در حد یک فیلسوف و یک متخصص - در حد یک انسان عارف واقف آگاه، باید آشنا بشوید. البته اینها معرفت است. آن ایمان و اخلاص، ناشی از این

دانستن‌ها نیست؛ ناشی از چیزهای دیگری است. ذکر و دعا را باید فراموش نکنید. آن نماز

شب‌هایی را که در جبهه می خواندید، باید نگهدارید. آن نوافل را باید توجه کنید. آن نماز با حالی که در شب حمله و عملیات بجا می آوردید و خیال می کردید که شب آخر عمرتان است، باید آن را نگهدارید. اینها را باید تقویت کنید. نگوییم چون از ما توقع دارند، ما باید این طوری باشیم. نه، این چیز خیلی ضعیفی است. بگویید چون بار سنگینی بر دوش ماست و استخوان مستحکمی لازم دارد، این اعمال را انجام می دهیم .

خداوند خطاب به نبی اکرم - که این روزها به خاطر رحلت آن حضرت، همه به یاد آن بزرگوارند

- دستور می دهد: «قم اللیل الا قليلا. نصفه او انقص منه قليلا. او زد علیه و رتل القران

ترتیلًا» (۱). شب را بیداری بکش؛ فقط نصف شب یا ثلث آن را استراحت کن. و بعد دنبالش

می فرماید: «انا سنلقى عليك قولاً ثقیلاً» (۲). ما سخن سنگینی را بر تو القا خواهیم کرد؛ باید

خودت را آماده کنی. حالا ما در حد پیامبر که هیچ؛ در حد کمترین شاگردانشان هم قابل این نیستیم که اصلاً فکرش را بکنیم. در حد امام هم خودمان را قابل نمی‌دانیم که فکرش را بکنیم؛ اما با یک آدم معمولی و مادی و اهل تلاشهای رایج دنیوی نیز - که ممکن است مؤمن هم باشد؛ چون این تلاشها، با ایمان و با هیچ‌چیزی هم منافات ندارد - نباید خودتان را مقایسه کنید. سپاه، این‌طوری شکل گرفت و سپاه شد؛ لذا همین‌طور برخلاف محاسبات مادی و بر اساس ایمان به غیب پیش رفت. ۲۹/۰۶/۱۳۶۹ یانات در دیدار فرماندهان سپاه

.....

- ◆ - نیاز روحانیون به بنیه‌ی معنوی جهت تحمل بار مسئولیتشان
- ◆ - فضای قم و حوزه‌ی علمیّه، یک فضای معنوی است. حال، از گذشته‌های بسیار دور، حرفی نمی‌زنیم؛ اما از حدود زمان میرزای قمی (رضوان الله علیه)، و اندکی پیش از آن، یعنی زمان مرحوم ملاّصدرا و فیض تا امروز، که دوباره قم یک حوزه‌ی علمیّه‌ی برجسته شده است، صحبت می‌کنیم. آن قدر اقطاب و ارکان معنوی و روحی از بزرگان، علما، زهاد و اهل معرفت و سلوک، در همین فضایی که شما در آن نفس می‌کشید، راه می‌روید و زندگی می‌کنید، حضور یافته‌اند که شمارش و شرح حال آنان، انسان را به دهشت می‌اندازد. چقدر در این فضا معنویت ابراز شده است! چه خبر است در این مدرسه‌ی فیضیه و آستانه‌ی مقدّسه و در این قبرستان شیخان و گوشه گوشه‌ی این شهر عزیز و پر خاطره! این فضا را باید قدر بدانید و خود را با آن هم‌رنگ کنید بار سنگینی بر دوش دارید و برای تحمل آن، بنیه‌ی معنوی قوی‌ای لازم است. «اَنَا سَنَلِقِي عَلِيكَ قَوْلًا ثَقِيلًا» (۱) حضرت حق، به پیغمبر و عزیز و حبیب خودش که برترین انسانها در طول تاریخ، از اولین و آخرین بود، خطاب فرمود که نماز شب را بخوان. نیمه شب برخیز، ارتباط و اتصال خود را مستحکم کن؛ چون کار سنگینی در پیش داری. «اَنَا سَنَلِقِي عَلِيكَ قَوْلًا ثَقِيلًا». تحمل این بار، سخت است. آنانی که در وسط این راه پر دشمن و شیطان، لرزیدند، لغزیدند، منصرف شدند، به دشمن پیوستند، یا به آفات دیگر مبتلا شدند، این جای کارشان - معنویت - عیب داشته است. طلبه‌ی امروز باید به این بُعد از زندگی خود، بسیار توجه کند. شما جوانید؛ دل‌های شما نورانی

است و تعلقاتان کم است؛ اما همیشه این طور نمی مانید. این سرمایه را امروز فراهم کنید تا آن روز که گرفتاریها و تعلقات از اطراف به شما حمله کرد، بتوانید از آن ذخیره‌ی معنوی خود استفاده کنید. ۱۶/۰۹/۱۳۷۴ بیانات در دیدار جمعی از روحانیون

۱ (سوره مبارکه المزمّل آیه ۵

إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا

ترجمه:

چرا که ما بزودی سخنی سنگین به تو القا خواهیم کرد!

